

Mezey Katalin (...) szelektivitása szigorú, rezdülékenysége a szélhárfa húrjainak kiszolgáltatottsága; ismeri (és lakolja) a szavak mágikus erejét – mely erő a kimondás után visszavehetetlen; a szépelgés helyett az önmagához is kegyetlen őszinte számvetést választja; és mert nem vezeti félre a poszt-avangard zsákutca-portyázó öncélúsága. Ugyanolyan könnyűséggel és hitelesen rímel – amilyen alázattal követi és várja ihletét, hogy felvegye a prózavers hátára. (...) E kötet mindvégig bensőséges hangjához kétség sem fér; annál különösebb költői amalgám keletkezik akkor, amikor ezen a bensőséges hangon átcsap az irónia, s ez az irónia sokszor oly keserű, hogy vitriolja széteszi a szavakat és drótváz szövegre csupasztatja. (...) Mintha valami halucinogén gyógyszer-méreg tenné felfokozottá és érzékennyé a költőnőt a helyszín, a felület, a méretek felnagyított szörnyetagsége iránt – mint a *Természetrájk* meg az *Álmok* című darabban. De külön életet él és eltérő ritmusban lüktet az *Eltávozott szavak* című cikluszáró ópusz, melynek tompított tragikumát engem kivált megfogott. (...) idézek a versből: „Akik elmentek, elvitték magukkal a szavakat is”. Mintha Mezey Katalin kitalálná, milyen idegen nyelvi közegben élni. (...) Öreg szívemmel szinte erőt meríték Mezey Katalin e szép kötetéből, hiszen azzal áztatam magam, hogy rám is kiterjeszti az *Eltávozott szavak* kegyelmét – ahol azt írja: „Az írás könyörül. Évszázados magányos létezésben és viharos pusztulásban egyaránt őriz, bírja, amit rábíztak.”

HATÁR GYÖZÖ: *Irodalomtörténet, Mezey Katalin: Anyagtanulmány*, 251–252.

Ritka költő, még a legnagyobbak között is, aki olyan fogékony a mindennapi, apró szenzációkra, mint Mezey Katalin. A napi élményeket úgy tudja versbe és versé varázsolni, hogy felsóhajtunk: ilyen a valóság, ez a valóság és keresetlen őszinteség! Dörgő, megrázó, nagy eseményekkel valószínűleg semmit sem tudna kezdeni, de a városi lakás, a bentől kifelé nézett természet, a család: kifogyhatatlan meglepetésekkel szolgálnak a költőnőnek. Teljesen női költészet ez, a tárgyak, limlomok kultusza. De nemcsak az élettelen dolgoké, hanem az állatoké és növényké, de főként az embereké. Mezey Katalinnál nincs elvont emberiség, hanem a környezetébe tartozó emberi lények egyenként vagy kis csoportokban, minden fájdalommal és kevés örömmel. S az emberek körül ott röpköd a sok levett ing, mosatlan tányér, szobasarak-gyűjtötte, szeretett hulladék. Rácáfol arra a régi tételre, hogy a líra személyi megnyilvánulás. Nem, itt már a líra csak közvetít a személyek között, és minden felolvad ebben az együttélésben, mely csupa izgatót rezgés, de végső lényegében csupa szeretet...

WEÖRES SÁNDOR: *Mezey Katalin: Újra meg újra*, 1985.

Mezey Katalint mindig örömmel olvasom, akár prózát ír, akár verset. Ha elbeszéléseit, a *Zöld vadont* veszem elő vagy az *Élőfilm* című regényét, akkor a prózairó javára vagyok elfogult; ha meg költeményes könyveit nyitogatom, akkor a költőnő javára, mint most is,

éspedig nagyon, menthetetlenül. (...) nála az egyedül-üdvözítő, az ihlet-elméjére-adta szótól a papírig semennyi a távolság, a vers egyenesen átömlik a papírra. (...) Weöres Sándor megragadó képet ad Mezey Katalinról és költészetéről. (...) Az a fölöttébb figyelemre méltó azonban, hogy ez a Weöres Sándor festette portré bármi megkapó, ebben a kötetben, ezzel a kötetel változik. Nem hirtelen változásról van szó vagy drámai törésről, hanem lassú átkristályosodásról; ami talán, nagyon talán, életkorvelejáró is, mindenesetre számomra biztos jele annak, hogy az *Újra meg újra* című kötet három ciklusával, a *Cseresznyeházzal*, a *Négylevelűvel* és a *Válasszal* Mezey Katalin költészet napfordulóhoz érkezett. (...) Megvesztegetőnek találok azt is, hogy nem becsüli le a költészet régi mesterfogásait, ismeri minden csínját-bínját, sőt a líra formai őstipográfiai történetét is. Ilyen szerényen titkolt formaismeret van a *Nagy László* című versszöveg mélyén: látszólag prózavers, tömbbe szedett verspróza, de valójában megrímelt párversek peregnének. (...) A megérkezés a csúcra a kötet – és számomra talán az egész esztendő – legnagyobb nagyverse: a *Credo*. (...) A líra viharában messzeragadott szellem minden figyelmével a bölcsélet kulcskérdéseire összpontosít, s itt szakad el a régi jellemzés beskatulyázásától, hogy „költőnő”, mert ezt férfi is írhatta volna – vagy mondjuk úgy, egy olyan nagy lírikus, aki szellemében a nemtől függetlenül, s csak annyiban asszony, hogy így filozofál, aki az ösztönével filozofál és jól filozofál. Az ontológia lírája ez (...) amelyhez természetesen párosul a dolgavégző, a rendületlen derű – a sztoikus serenitas.

HATÁR GYÖZÖ: *Irodalomtörténet, Mezey Katalin: Újra meg újra*, 253–254.

A végső kérdések ostromában e líra – ez is mennyire emberléptékű vonás! – megőrzi humorát, az élhető életbe vetett hitét, hogy létezik panacea bajainkra: a meghasonlott, érdekszférákra szakított létezésre. Mindennek könnyed s mégis sokatmondó jelzése az *Adj Uram némaságot* befejezése: „Csak úgy ismerjen rám, aki / épp rámismerni kíván, / ahogy a légy / megérzi polcomon / Narekaci Gergely panaszában / az élő sebeket, / s a könyvlapok közé / búvik petézni.”

BAÁN TIBOR: *Mezey Katalin: Párbeszéd*, Kortárs, 2003. január

A könyv legmegrázóbb versei az *Akár a rozsdás késeket* ciklusban olvashatók. Anya-versek ezek, rejtett, belső intenzitásuk József Attila anya-verseit is földézik az olvasóban. Más poétika Mezey Kataliné, csendesebb, visszafogottabb, tárgyilagosabb a hangja, az érzelmek nem robbannak – s mégis: olyan erős áramuk van, hogy azonnal magukkal ragadják az olvasót. Az *Emlékek ingei* – talán az egész könyv egyik legszebb darabja – az anya keserű ráismerését szorítja tárgyilagosnak álcázott sorok közé: az inget, melyet fia hord, ő vette egykor azóta meghalt édesapjának. A felütés filozofikus távlatba helyezi a verset: „Emlékek ingei, ruhái, / még meddig látlak titeket, / meddig fáj – ha moslak, vasallak – / a nem múltó emlékezet?”

NAGY GÁBOR: *Két part között – Mezey Katalin: Párbeszéd*, Forrás, 2003. február